

Hřbet Vlčince, osvětlený sluncem, od Hroznětína.

Zajímavá místa Karlovarského kraje – Vlčinec

Stanislav Wieser, Karlovy Vary

Hřbet Vlčince vyniká v panoramatu Krušných hor nad Hroznětínem. Pod jeho příkrými severovýchodními svahy hlubokým údolím protéká Bystřice. Jihozápadním směrem je hřbet rozčleněn množstvím vrcholků a údolních partií, které směřují k údolí Rolavy. Na hřebenové linii od Vlčince s kótou 973 m n. m. je několik nepřiliš výrazných vrcholů, jejichž nadmořská výška přesahuje 900 m. Nejvyšší je Velflík (977 m). Jeho jméno je odvozeno z německého pojmenování Wölfling, ale doslova by mělo znít Vlček. Při vytváření českých ekvivalentů místních jmen tady, podobně jako mnohde jinde, vzniklo jméno blízké foneticky, nikoliv významově. To jméno patřilo zaniklé osadě u křižovatky cest, zpřístupňujících rozlehlý komplex lesů, a napovídá, že se tu lidé setkávali s vlky. Nyní se tu zřídka potkávají lidé s lidmi.

Popisovanou část horského hřbetu ohraničuje zmíněné údolí Bystřice se silnicí mezi Hroznětínem a Perninkem, potom silnice přes sedlo se železnicí, kde trať prochází nejvyšším bodem 915 m n. m. Od železničního přejezdu dále silnice níže odbočující na Oldřichov, Lužec, Děpoltovice a přes Odeř ke Hroznětínu, kde se ohraničení uzavírá.

Četná seskupení skal v těžko přístupných lesích možná poskytovala kdysi doupatu vlkům. O vlčích se nezmiňuje žádná z pověstí vázaných k této části hor. Většina z nich vypráví o zázračném zbohatnutí, nebo marném hledání pokladů. Jen v jedné jsou ve službách loupeživého rytíře krvežízniví psi, vlkům však nepodobní v tom, že nenapadli chlapce, který se potřel zázračnou léčivou bylinou. Pověst (Burachovič 1992) neříká jakou. Ve všech dobách by taková bylina lákala ke hledání. Nyní mohou roztodivně tvarované žulové skály lákat turisty, horolezce i romantiky, samotáře, kteří si nepřipouštějí, že patří do některého ze jmenovaných zájmových okruhů – nechtějí se s nikým potkávat. Přesto nevynechávají výstup na Dračí nebo Trounsnickou skálu a vrchol Vlčince po turisticky značených a využívaných cestách. V mapách a průvodcovských popisech slibované výhledy z těchto vrcholových míst již zarostly, ale jsou tam skryté kešky (ty jsou leckde i na stromech), takže lidských stop je ve zdejších končinách dost. Zatímco zarůstáním skal zanikají výhledová místa, otevírají se jinde z nově vykáčených pasek.

- ▲ Původně myslivna v zaniklé osadě Velflík.
- ▲ Vrcholová skalka na Vlčinci odkud býval výhled. Nyní je rozhledové místo v bučině níže na jihovýchod.

Již před řadou let polomy odkryly skupinu skalních věží na svahu Vlčince nad Hroznatovým vrchem. Mezi polámanými buky z houštin podrostu ční Špičák, Lebka, Zubatá věž... Skály pojmenovali horolezci, kteří popisují zdejší výstupy v průvodci (Sika 2013). Pro vynikající výhled do podhůří není nutné horolezecky zdolávat skály, stačí sestoupit pod ohyb zeleně značené cesty od Hroznětína v jejím napojení na vrstevnicovou lesní cestu od Pstruží.

Méně atraktivní horolezecké výstupy poskytují také skály zpřístupněné z Merklína naučnou stezkou Mamut, pojmenovanou podle velkého skalního monolitu. Až nad stezkou je dočasně vzniklý výhled od skal odkrytých výše nad Jarním vodopádem. Ten bohužel není úchvatnou podívanou. Je na stružce zavodněné jen ve velmi deštivém období a při jarním tání spouští sněhu.

Když napadne sníh, jsou cesty po mírně zvlněném hřebetu ideální pro túlaky na běžkách. Ti zde najdou stopy jen spřízněných duší. Sjezd z hřebenové partie je nutné volit obezřetně mimo příkré svahy. Stejná rada platí pro cyklisty, jejichž sezóna na zdejších lesních vozovkách je prodloužena při stávajících nedostatečně sněžných zimách.

Hospodářské smrčiny, jimiž procházejí cesty po celém hřebetu Vlčince, se mohou zdát jednotvárnými. Skutečně zde není mnoho enkláv přirozených lesních porostů, ale některé lze najít. Především se udržely na vrchovištním rašeliništi přírodní rezervace Oceán a v jeho blízkosti. Téměř souvislé klečové porosty borovice rašelinné pokrývají plochu chráněného území. Rozkládají se také jihovýchodním směrem v rašeliništích na plochém úpatí Trousnické skály. Jsou obklopeny či prostoupeny rašelinnými smrčinami.

Na skalnatých svazích Trousnické skály a Vlčince se zachovaly fragmenty horských bučin. Někdejší jedlobukové porosty již nelze obdivovat, ale jedle podivuhodně přežívají a nyní i plodící lze nalézt ve staré smrčině s buky mezi skalami nad Oldřichovem. Semenáčky jedlí vyrůstají v blízkém okolí, nečekaně také u boudy jakýchsi samotářů.

Pestřejší lesní porosty jsou ve svahových partiích, kde v prosvětleném lese dochází ke zmlazování bučin, nad Odeří také douglasek, které sem byly vysazovány již před stoletím. Zalesněné paseky již nejsou monotónními smrčninami.

Přírodě blízkým počinem bylo založení vodárenské nádrže zvané Jezero (také Odeřské nebo Černé jezero). V polovině třicátých let 20. století bylo vytvořeno pro posílení vodovodní sítě tehdejšího samostatného a poměrně vzdáleného města Rybáře. Voda se jímala ve svahových prameništích, odkud byla přiváděna potrubím a kanálky do nádrže. Pod hrází byla vypouštěna do zdrojnic níže položených vodojemů. Po zjištění nadměrného množství radonu a rašelinných příměsí ve zdejší vodě již Jezero jako vodárenský zdroj neslouží. Pro udržení hladiny na stabilizované úrovni byly přiváděče vody rekonstruovány v roce 2014, protože nádrž se stala biotopem důležitých a chráněných druhů živočichů a rostlin. V litorálním rašeliništi zde roste vzácná bublinatka menší či bazanovec kytkokvětý. Bohužel v současných suchých obdobích hladina Jezera periodicky klesá. Ani rybářské hospodaření populací chráněných druhů živočichů, rakovi říčnímu a střevli potoční, zrovna neprosívá.

- ▲ Trousnická skála v zimě roku 2003.
- ▲ Jedna ze skalních věží na Trousnické skále.

Po zániku osady Velflík zůstává osídlení v lesích hřbetu Vlčince jen okrajově v Oldřichově a Lužci. Pozůstalé chalupy a novější chaty jsou obývány převážně při rekreaci. Oldřichovem je po silnici vedena část okružní trasy naučné stezky z Nejdku. Na informačních tabulích č. 6 a 7 jsou zajímavé údaje o rozlehlé předválečné obci Oldřichov, nyní místní části města Nejdku. Podle Oldřichovského potoka

- ▲ Rašeliniště Oceán s Trousnickou skálou na obzoru.
- ▲ Vodní nádrž Jezero nad Oderí.
- ▲ Rekonstrukce akvaduktu na přiváděči vody k Jezeru. Všechny fotografie Stanislav Wieser.

Ize vystoupit až k jeho pramenům ve vrchovišti Oceán.

Osada Lužec, patřící nyní také k Nejdku, má podobnou historii jako Oldřichov, ale je zmiňována již ve 13. století v souvislosti s hledáním důlních revírů. Ani zde nejsou historické stavby, zato svou novodobou historií je zajímavý SPA Hotel Zámek Lužec (Wieser 2019). Nově je na příslušející louce pod hotelem volně přístupná instalace soch lotyšského tvůrce Aivarše Kerlinše (*). Kromě originálního tvůrčího pojetí soch je pro ně typická kombinace kovových částí s přírodními kameny opracovanými do zoomorfních tvarů. To místo stojí za zmínku i návštěvu, přestože není typické pro popisované území bohaté svou přírodní podstatou.

Celý hřbet Vlčince je žulovým masívem, na jehož povrchu vystupují skály, balvanová a suťová moře, která však jsou většinou překryta lesními porosty. Řícení skal, působené vodní a mrazovou erozí, prozrazují lomové plochy na četných balvanech na úpatí skal a v příkrých svazích. Puklinový rozpad, typický pro žulu, vytváří fantasticky modelované stěny a věže. Jejich skupiny nejsou doslova skalními městy, ale svým počtem udivují na toulkách lesnatou krajinou.

Některé významné přírodní lokality v popísaných krajíně navštívili účastníci exkurze při podzimní vycházce vedené přírodovědcem Mgr. Vladimírem Melicharem. Mohli se na místě dozvědět mnohé podrobnější informace, jak je obvyklé na akcích avizovaných v kalendářích „Pojďte s námi do přírody“. ■

* Informace o sochaři Aivarsu Kerlinšovi (1951–2016) a jím založené společnosti AIVARS-K je v angličtině na desce u areálu soch.

Literatura:

- Burachovič S. (1992): O loupeživém rytíři na Vlčinci. In: Pověsti Karlovarska. Median, Karlovy Vary, 85 pp.
 Sika J. (2013): Skalní oblasti v okolí Ostrova, Horolezecký průvodce – 2013, pp. 64
 Wieser S. (2019): Zámek Lužec. – Arnika 2/2019: 50.